

Sra. Gemma Hernández Herrero
Cap del Servei d'Arqueologia i Paleontologia
Dpt de Cultura, Generalitat de Catalunya
Palau Moja, Portaferrissa, 1
08002 Barcelona

Registre de l'Institut de Catalunya
de Cultura i Comunicació

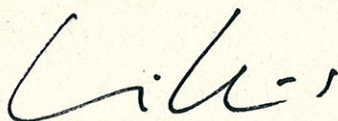
27.11.08 310413 10:59

Data Num. Hora

Registre número 0391E

27 de novembre 2008

El Dr. Ramon Viñas Vallverdú amb NIF 36.474.478C, investigador en plantilla de l'Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social (IPHES) fa entrega de la documentació del la Balma del Molí de l'Esquirola II, Abric del Coll de la Vaca, Abric del Grau de l'Esteve i Abric del Grau dels Masets III.

Ramon Viñas Vallverdú

Investigador del IPHES

Ref. núm.:	Pep	K0436
Passi a:		
Coneixement		☐
Instruccions:		
Autoritzar	☐	Denegar ☐
Data:	28 NOV. 2008	
El/la cap del Servei		

ABRIC DEL GRAU DELS MASETS III

Terme municipal : Cornudella de Montsant (Tarragona)

Ramon Viñas Valverdú
IPHES
Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social
Universitat Rovira i Virgili
Pça. Imperial Tarraco, 1
43005 Tarragona, Spain
Tel.- (+) 34 977 55 8703
619 260 552
Fax.- (+) 34 977 55 9797

27-11-08

ABRIC DEL GRAU DELS MASETS III

Terme municipal : Cornudella de Montsant (Tarragona)

ANTECEDENTS

La troballa d'aquest conjunt rupestre es va dur a terme a mitjans de setembre de l'any 2006, quant Laura Martínez i Juan Antonio Serrano, veïns de Cornudella de Montsant, es dirigiren a la zona del Grau dels Masets per tal d'escalar les parets d'unes cingleres pròximes. No obstant, s'assabentaren que les pintures ja eren conegudes per altres escaladors locals (que nosaltres desconeixem).

El mes de novembre Ramon Viñas (investigador del IPHES i conservador del CIAR de Montblanc) i Albert Rubio varen visitar la cavitat en companyia dels descobridors, i el 16 de novembre va se notificada la troballa a l'Àrea de Coneixament i Recerca de la Generalitat de Catalunya, actualment Servei d'Arqueologia i Paleontologia.

A l'any 2007 es va publica una nota informativa sobre el seu descobriment a l'*Aplec de treballs* del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà (Viñas, Rubio, Martínez i Serrano 2006)

En el transcurs del mes de xxxx de l'any 2007, el Sr. Josep Castells, tècnic del Servei de Arqueologia i Paleontologia va visita els conjunts del Grau dels Masets, i el juliol de l'any 2008 encarregà al Institut de Paleoecologia Humana i Evolució Social (IPHES) la documentació del conjunt de pintures rupestres. Treballs que realitzaria l'arqueòleg Ramon Viñas durant els dies 4-6 de juliol de l'any 2008 amb la col·laboració de A. Rubio i E. Sarrià, i els descobridors L. Martínez, J. A. Serrano.

SITUACIO GEOGRAFICA

Aquest conjunt rupestre es localitza dins del terme municipal de Cornudella de Montsant, situat al límit nord-oest de la comarca del Priorat, entre les Muntanyes de Prades i la Serra del Montsant. L'abric del Grau dels Masets III esta ubicat a l'extrem occidental de les Muntanyes de Prades i al sud-est de la Serra de la Gritella, a la vessant sud-est, encarada a la vall del riu Siurana, al nord-est dels abrics dels Graus dels Masets I i II, i per sota del Pla del Isidret, en les proximitats de la població de Siurana.

Coordenades i altura: UTM: 31T 0328436; 4570342
0°57'7.001"E - 41°15'56.073"N
650 m.

DESCRIPCIÓ

L'abric del Grau dels Masets III esta orientat al sud-est (125°). Les seves dimensions son 9 m d'amplada, uns 7 m de fondària i 3 m d'alçada. El sòl es rocós i no presenta cap tipus de sediment. El seu interior presenta un graó d'uns 60 cm d'alçada, d'aquest punt parteix una reduïda cavitat d'uns 2 m de llargada per 50 cm d'alçada aproximada. Les parets mostren àrees afectades per l'erosió natural, principalment descrostaments, colades de calcita i zones ennegrides per matèria orgànica que afecten el suport de l'abric.

El seu mural conte set representacions, la primera es localitza en el sostre del centre i a prop de l'entrada de la cavitat interna. La resta de motius ocupen una franja de 90 x 45 cm a l'extrem dret de l'abric (veure esquema). Els motius, estan pintats en tons vermells, i mostren diferents mides (entre 5 mm i 13 cm) i una amplada de traç variable (entre 1 i 2 cm). S'utilitza el traç simple o la digitació, de forma casual el punt.

FIG. 1: PUNT

Situació: En el centre de l'abric i a prop de la boca d'entrada de la cavitat interna.

Mida: 5 mm.

Tècnica: Punt.

Color: Vermell (Pantone 180 U).

Morfologia: Circular i de mida molt petita.

Observacions: Al costat dret es localitza la resta d'un altre punt mes petit.

Conservació: Regular.

FIG. 2: HUMANA

Situació: A uns 2,45 m de distancia de la figura 1, i a la paret dreta.

Mida: 13,5 cm.

Tècnica: Traç simple.

Color: Vermell (Pantone 173-174 U)

Morfologia: Cos allargat amb cap arrodonit; braços i cames corbades cap al cos; sexe o cua llarga tipus llangardaix. Presenta un punt a sota de l'aixella esquerra i un altre mes gran a la dreta, adherit al tronc. Lleugerament inclinada cap a la dreta.

Observacions: L'extrem de la cua, o sexe, cau dins d'un forat circular de la paret on s'observen restes del mateix pigment vermell. Podria tractar-se d'un ídol.

Conservació: Deteriorat per l'erosió

FIG. 3: RESTES

Situació: A uns 8 cm, en un nivell inferior a l'anterior.

Mida: ocupa un àrea de 8 x 10 cm

Tècnica: Traç simple amb tendència a la tinta plana

Observacions: Aspecte de taca o marca.

Color: Vermell (Pantone 173-174 U)

FIG. 4: HUMANA

Situació: A 27 cm a la dreta de la humana nº 2 i en un nivell superior.

Mida: 7 cm (part conservada)

Tècnica: Traç simple

Color: Vermell (Pantone 166 U)

Morfologia: Cos allargat amb cap arrodonit. Només conserva un fragment del braç dret.

Observacions: La figura es de tonalitat més clara que la resta.

Conservació: Deteriorat per l'erosió.

FIG. 5: QUADRUPEDA

Situació: A la base del mural i per sota de la figura anterior

Mida: 7 cm (part conservada)

Tècnica: Traç simple

Color: Vermell (Pantone 173 U)

Morfologia: Realitzat en un traç regular. El cos es corbat i les potes son curtes, en forma de ferradura; la cua es petita; les orelles o banyes son molt llargues; i el cap, sense coll, esta inclinat cap al terra.

Observacions: L'aspecte general estaria acord amb el d'un bòvid o un ruc.

Conservació: Recobert, parcialment, per una capa de concreció de carbonat càlcic .

FIG. 6 HUNANA

Situació: A la dreta de la figura humana nº 4.

Mida: 10 cm (part conservada)

Tècnica: Traç simple.

Color: Vermell (Pantone 173-174 U)

Morfologia: Similar a la humana nº 2. Cos allargat; braços i cames corbades cap al cos; i sexe o cua llarga tipus llangardaix.

Conservació: Deteriorat per l'erosió.

FIG. 7: "T"

Situació: A l'extrem dret del mural i a uns 30 cm de la figura nº 6.

Mida: 7 x 5,3 cm

Tècnica: Traç simple (2 cm d'amplada aprox.)

Color: Vermell (Pantone 173 U)

Morfologia: Forma de "T" o de bolet. Base curta i coberta mes ampla.

Observacions: Es similar a altres motius de la zona, com el del Molí de l'Esquirola II.

Conservació: Regular

ESTAT DE CONSERVACIÓ

El mural presenta algunes alteracions en el suport que afecten a les pintures rupestres, en particular descrostaments i capes de concreció. Malgrat tot, las figures mostren una conservació regular, acceptable.

OBSERVACIONS CRONOLOGIQUES

Els tipus i la tècnica de les figures s'integra en el denominat estil esquemàtic-abstracte de les etapes del Bronze. Salvador Vilaseca assenyala diferents jaciments de sílex de superfície a la regió occidental de les muntanyes de Prades i les estivacions meridionals del Montsant, des de Cornudella a Garcia. L'autor indica que daten principalment del Neolític al Bronze inferior (Vilaseca 1973: 125).

BIBLIOGRAFIA

S. VILASECA ANGUERA. *Reus y su entorno en la Prehistoria*, Asociación de Estudios Reusenses, t.I, Reus, 1973, 283 p.

RAMON VIÑAS, ALBERT RUBIO, LAURA MARTÍNEZ i JUAN A. SERRANO. *Nous conjunts de pintures rupestres a les Muntanyes de Prades i el Montsant*, en Aplec de Treballs, Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, Montblanc, 2007, pp. 23-30.

DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

- RELACIÓ DE DIAPOSITIVES DEL ABRIC DEL GRAU DELS MASETS III

1. Vista de la vall del riu Siurana , des de l'abric del Grau dels Masets III
2. Vista de l'abric del Grau dels Masets III
3. Figura nº 1. Punt.
4. Figura nº 2-3. Antropomorf i restes
5. Figura nº 2-3. Antropomorf i restes
6. Figuras nº 3. Reste.
7. Figuras nº 3. Reste.
8. Figura nº 2. Antropomorf.
9. Figura nº 4. Antropomorf.
10. Figura nº 4. Antropomorf.
11. Figura nº 5. Quadrupeda.
12. Figura nº 5. Quadrupeda.
13. Figura nº 5-7. Quadrupeda i "T".
14. Figura nº 7. "T".
15. Figura nº 2. Antropomorf.
16. Figura nº 4-7. Antropomorf i "T".
17. Figura nº 6. Antropomorf.
18. Figura nº 6. Antropomorf.
19. Figura nº 7. "T".
20. Vista de l'abric del Grau dels Masets III

- RELACIÓ DE FOTOGRAFIES DIGITALS DEL ABRIC DEL GRAU DELS
MASETS III

1. Abric del Grau dels Masets III, cavitat interior
2. Figura nº 1.
3. Figura nº 2-6.
4. Figura nº 2.
5. Figura nº 2.
6. Figuras nº 2-3.
7. Figura nº 4.
8. Figura nº 5.
9. Figura nº 6
10. Figura nº 6.
11. Figura nº 7.
12. Figura nº 7.

RELACIÓ DE LA DOCUMENTACIÓ:

Direcció: Ramon Viñas i Vallverdú

Col·laboren: Albert Rubio, Laura Martínez i Juan Antonio Serrano.

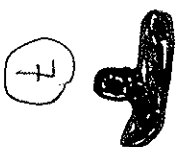
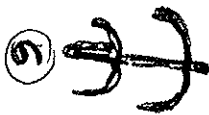
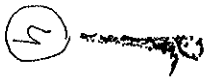
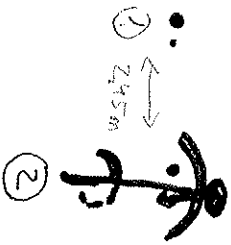
1 calc escala 1:1 en blanc i negre.

Reportatge fotogràfic: Diapositives i digital.

Nota: El color d'aquestes pintures ha estat registrat sobre el terreny i a partir de les diapositives obtingudes amb pel·lícula Elite 100 ASA, amb flash, i humitejant la roca amb aigua destil·lada.

Per la determinació del color s'ha utilitzat la taula Pantone Formula Guide 1985-1986

Abric del Gran dels Hasetes III

Abric del Gran dels Masets III

